

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár
kedvezmény.

Fordulat.

— december 1.

Meglepő fordulatról adnak
hírt a ma reggel megjelent la-
pok.

A képviselőház tegnapi ülésének vége felé szövegre emelkedett Kossuth Ferenc és kérte a kormányt, valamint a többséget, hogy ne folytassa az erős ellenzék, hanem inkább gyümölcsösítse a nagy nemzeti felbuzdulást oly téren, ahol a nemzet érdekében hasznos gyümölcsöknek nem állja útját sem a felsőbb akarat, sem az idegen befolyás. Követelte, hogy a választói jog kiterjesztessék, a kerületek újra beosztassanak, a magyar nyelv az iskolákban ezennel jobban érvényesíttessék és szociális téren valóssá tartsanak november nyolcadiki beszédében hangoztatott.

Kossuth beszéde után Tisza István emelkedett szólásra. Rövid beszédében örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy Kossuth beszéde reményt nyújt a békés kibontakozásra. Kijelentette, hogy az iskolákban a magyar nyelvet hajlandó szigorubbán érvényesíttetni, mint most, kijelentette, hogy a szociális reformok terén közte és az ellenzék között nincs

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Veszendő poézis.

Irtá: Lengyel Menyhért.

Egy bus témáról szól ma a dalom:
A poézisnek vesztét siratom . . .

A poézis, a szintizta, a drága,
Az emberi szív legékebb virága
Színét veszíté, halvány, — hervadoz . . .
Mi történt vele? Valamely gonosz
Aramlat jött, amely vesztére tör,
Hogy nem szárnyal már a magasba, föl,
Hanem alatt jár, — földi sirba lent
Es magasabb beszédményt már nem jelent?
Vagy tán a hiba csak mi bennünk

[volna,
S akadna költő, aki még dalolna,
De bűvös szavát nem értjük mi már?
Es új világunk olyan zord, sivár
Hogy talaján már tán rózsá se nyit?
S a poézisnek szép virágait
Megdermeszti az élet zord fuvalma
Költő erőnek melyen nincs hatalma?

Meddő kérdés mind, — melyre így
[jöhet
A kételkedő, könnyed felelet:

— Én azt hiszem, hogy téved Ura-
[ságod,
Még mindég nyitnak az üde virágok,
Költő erő tüze im lánggal ég
Es annyi verset soh'se irtak még
Mint mostan, épen — csak széjjel
nézni tessék:
Csakugy dühöng a nagy költőiség,

elvi eltérés, miért is meg fogja azokat valószínűsíteni, végül a választói jogra nézve tudatta, hogy igenis hajlandó a választási jogot kiterjeszteni, erre vonatkozólag az előmunkálatokat már elrendelte s a törvényjavaslatot, mielőtt a Ház elé terjesztené, egy ankét elé viszi, hogy a Ház összes pártjai kitünőségeik útján hozzászólhassanak. Szándéka, ugymond, a törvényjavaslatot oly időben előterjeszteni, hogy már a legközelebbi általános választás az új törvény alapján legyen megbeszélhető.

Ugy a Kossuth, mint a Tisza beszéde — írja a „Magyar Szó” — nagy feltűnést keltett, mert az előzmények után senki nem volt elkészülve a váratlan fordulatra. A meglepetés szinte zavarba hozta az embereket.

Ami a két beszéd hatását illeti, azt a különböző pártállású lapok különféle képen ítélik meg.

A kormányhoz közelálló „Magyar Szó” azt írja, hogy ami tegnap délelőtt tíz óraker még hihetetlennek látszott, bekövetkezett: az ellenzék túlnyomó része helyeselt Tisza Istvánnak, jelezve, hogy a Kossuth és Tisza által megjelölt alapon hajlandó a békés kibontakozás útjára lépni.

Az obstrukció nagyhangú fújtatója, a „Magyarország” persze más képet fest a dologról. Sze-

Es holdas éjjen peng a sok lány hur,
Gitározik vagy ezer trobadour
A dal, a vers ma gombamód' terem!
Mennyi keserv és mennyi szerelem!
No látja kérem: — hangos a berek!

— Igen, — mert lármáznak a verebek!

Es ottan, ahol a szelid magány
Isteni esőndjét a szép csalóganý
Bübájos szava verte egykor fel
Most csacska veréb vigan tanyát ver.

Elhallgatott az igazi, szent ének,
Amely kedves volt mindenki szívének
Amely a lélek hurjain keresztül
Mint lány haragszó bübájosan rezdül,
S mámorba ejt és szent érzést fakaszt
A dalt adjátok vissza nekünk, — azt!
Nem értitek, hogy az a mély, csodás
Költészet mégis valamilyen más,
Mint ami most oly vesélyesen tom-

[bol
Es napról-napra bálványokat rombol.
E változás hát honnan is ered?
Hiszen van most is, ki „költő” nevet
Megérdemel és arra méltó volna,
De tán egy sínes, aki ma úgy dalolna
Es olyan ékes hangot vágna ki,
Hogy egy ország tapsolhatna neki.

Hogy mi az ok? Egy vége van száz
[szónak:
Hát mert a Muzsa beállott — szolgál-
[lónak.

Igen, e hölgy, ki csak magasztos, szent
Pillanatban ha olykor megjelent
Es a költőnek sugallt sok csodaszépet

rinte Tisza alkuszik és a Kossuth felszólalása nem más, mint újabb trafikálások eredménye.

A két felszólalás igazi hatása a Kossuth-párt mai értekezletén nyilatkozik majd meg. Ma dönt ez a párt további magatartása tekintetében. Ha van még Kossuth Ferencnek egy parányi tekintélye a saját pártja előtt és ha a Kossuth felszólalása egy minden ízében átgondolt actionnak a bevezetése volt, már pedig azt másként felfogni nem is lehet, nem is szabad, a Kossuth pártnak egyhangú határozattal kell magáévá tenni a békés kibontakozás programját.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

— december 1.

Egy volt előkészítő aláírással valaki gorombáskodik velünk a Fm. Hírlap vasárnapi számában. Azért haragszik, hogy a nagymihályi függetlenségi kör alakuló gyűléséről nem az ő szája ize szerint hoztunk tudósítást, pedig — mint ő mondja — helyi tudósítónk az ellenkezőről értesített.

Semmiféle újságírói, vagy etikai törvény nem kötelez ugyan bennünket arra, hogy névtelen nyilatkozatokra reflektáljunk, de miután a „Nyilatkozat”-ból azt olvassuk ki, hogy az elégedetlen előkészítő nagymihályi tudósítónkat szorongatta első sorban a kellemetlen referádáért, hát szívesen konstatáljuk, hogy a Nagymihályból vett egyik tudósítás csakugyan egészen áradó hangon szá-

A Parnasszusról — fájdalom — le-
[lépett.

Megtette azt a nagy ostobaságot
Hogy elhagyta a tündérszép világot
Köztünk járt-kelt, és annyira meg-
[szokták

A költő urak, hogy napi munkára
[fógták.

Régen, ha költőt látogatott meg
Csak egyszer is, — kész volt a mű-
[remek,

Jöttét ah milyen sóvárogva várták
A szív minden kincsét eléje tárták,
Es a ritka, rövid vizit alatt
A Muzsa esőktől igaz dal fakadt.

Most nem arra kell ő nagysága itt
Hogy a képzelet aranyfonalait
Rózsás ujjával szőjje pazarul
Szükség törvényt bont, — más mun-
[kát tanul

Nem sugall már bübájos dalokat
Oh nem, — a nyájas hölgy csak —
[mosogat,

Es kiszolgál most sok kócos legényt, —
Mi mindenre is használjuk szegényt!
A lap számára most mindennap vers
[készül

A Muzsának hát az jut osztályrészül,
Hogy apró, cseprő üres dolgokat
Kinos keservvel rimbe mondogat,
Es sok érzélgés, sablon — hangulat
Feltétlenül megannyi verset ad.
Van saison vers, van kávéházi dal.
Van zsur nóta, melyben szerelmet
[vall

Á derék költő, — s ahány elcsépe-
[théma
Csak létezik, mindenre akad — poéma.

molt be az alakuló gyűlés lefolyásáról. Kaptunk azonban más forrásból is tudósítást és — utánjárásunk szerint — az felelt meg a valódi tényállásnak, tehát azt közöltük.

Semmi közünk hozzá, hogy a volt előkészítő imponánsnak és a legvérmesebb reményeket is felülhaladónak tartja-e a gyűlés lefolyását vagy sem, azt a tény azonban, hogy ő akarja nekünk is megszabni, hogy a magunk részéről mit tartsunk olyannak, meg nem engedett, izléstelen toladásnak nyilvánítjuk és mint illet határozottan visszautasítjuk.

A Kazinczy-kör estélye.

— Herczeg Ferenc felolvasása. —

— dec. 1.

Ezt a tudósítást tulajdonképpen nem is nekem kellene megírnom. Igazán és tökéletesen csak asszony vagy leány tudná megírni azt, ha ugyan őszintén akarna beszámolni a nyilvánosság előtt is a szombati est impressióiról. Férfi-ember pennája legfeljebb a külső oldalról tud ennek az estnek olyan amilyen képet festeni, — az igazi hatásról azonban, amit Herczeg a „Kazinczy-kör” estélyén elért, mi beszámolni nem tudunk.

Hiszen nagy író Herczeg Ferenc a mi szemünkben is. Mi is meghajlunk ő előtt, akár az ő utánozhatatlan könnyed stílusát, akár alakjainak életelevenségét, akár társadalmunk hű rajzát tekintsük műveiben. Történelmi tárgyú alkotásai magukkal ragadnak — de hiába, Herczeg mégis csak első sorban az asszonyok írója. Akár a „Gyurkovics lányok”, akár „Tarján Gida” legyen megmond-

Tömve velük minden ujság szám
S ez üres versek tetszősek ám,
A rimek bennük szépen csilingelnek
Forma dolgában meg versenyre kel-
[nek

A költő urak és — sikeresen
A formás, üres vers ma így terem, —
A magyarázat az hiszem elég,
A költészetből így lett mesterség.

Az ily költészet nyomtalan vesz el
Nem lelkesít és szívet nem tüzel
Közönséges, unalmas mind, ahány
S nem olvassa talán csak az a lány
Akihez véletlenül írva voltak.

A régi költők hajh, nem így dalol-
[tak!

Ha néha, ritkán még egy-egy meg-
[szóval

Es csodatiszta, bübájos, édes szóval
Játszik lantján, mikor új dalba fog
A szívünk attól másképpen dobog.

De nem lehet tán e kor sem oly meddő,
Hogy el ne jöjjön egy merész, teremő
Hatalmas genie, és az ő dala
A költészetnek lesz diadala; —
A lantja majdan merész hangot ad,
Szívéből izzó új nóta fakad,
A létnek édes, vad vihara, kéjje,
Korunknak minden maró szenvedélye
Talál még lantost, igazat, dicsőt,
Mily sóvárogva, régen várjuk őt! —
Szemem immár a jövőbe lát
Es hallom, hallom a jövő dalát,
Mely úgy cseng, hogy a szívünk re-
[meg belé
S merészen száll — a csillagok felé!

hatója, de ő nála népszerűbb író az asszony-nép szemében ma nincs. A szombati est igazi hatásáról tehát csak ők tudnának *mindent* elmondani. Biztosra is veszem, hogy úgy maguknak meg is örökítették a szombati felolvasást; ott, azokban a bársonyfedelű, káposzta könyvesekében, amiket Timár Terka nyomán nem egy kiskorú tagja vezet a mi irodalmi körünknek, meg azokban a sokat mondó pillantásokban, amikkel *asszonyaink* honorálták egymás között azokat az „apró igazságokat”, amelyekben az ő titkos gondolatokról mutatott be egy pár remek mozaik-szemét Herczeg Ferenc.

De hát térjünk át az est lefolyására.

Az a hír, hogy a „Kazinczy-kör” szombati estjén Herczeg Ferenc fog felolvasni, a szó szoros értelmében lázassá tette az érdeklődést. Program szerint 6 órakor kezdődött volna a házi estély, de már félhatkor zsunfolásig megtelt a vármegyeház nagyterme. Akik később érkeztek, pedig csak úgy tódult a teremdek szép asszony és szép leány, no meg a *hátterbe szorult* férfi nép, alig bírtak már a mellék termekben is helyhez jutni.

A program első száma szavalt volt. Spillenbergről Sárika szavalt *Roboz Agnest*, Kiss József ösmert szép költeményét, az ő szokott művészi előadásával.

Utána következett a *Herczeg Ferenc* felolvasása. Herczeg Ferencet, az író a mi közönségünk csak oly jól ismeri, mint széles e hazának egész olvasóközönsége. Jól mondta — később a banketten — *Thuránszky László*, hogy eszemes vasárnap délutánokon még a legbékésebb házaspárok is majdnem hajba kapnak, hogy ki olvassa előbb a Herczeg Ferenc újságját; de Herczeg Ferencet, a felolvasót, bizony mi még nem ismerjük. Egy cseppet sem túlozunk tehát, ha ismétljük, hogy valóságos „febris litteraturae” ilt ki az areokra és gyult ki a szemekben, mikor Herczeg megjelent a felolvasó pódiumon. És Herczeg hozzáfogott a felolvasáshoz. Otleteket, megfigyeléseket olvasott fel, „Apró igazságok” címmel. Csupa szellem, csupa elmésség volt minden egyes mondanja, amelyeket Herczeg csodálatos művészi formába tudott öltöztetni. Mondani sem kell, hogy a hatás minden mondat után fokozódott és frenetikus tapsban és éljenzésben tört ki, mikor a felolvasás véget ért.

Nehéz szerepre válnak azok, kik a program ezután következő számaikat adták elő. Herczeg Ferenc után még érdeklődést és tetszést kelteni nem mindennapi vállalkozás: már magáért a vállalkozásért is elismerés illeti tehát őzt. *Vitéz Béláné* urnőt és *Csörgheő István* urat, kik az estély zenei részét tették élvezetessé.

HIREK.

Herczeg Ferenc Sátoraljai-ujhelyben. Folyó év november hó 28-án a déli vonattal érkezett meg városunkba *Herczeg Ferenc*, a Petőfi Társaság nagynevű alelnöke, hogy a „Zempléni vármegyei Kazinczy-kör” háziestélyén felolvasást tartson. Az ünnepelt író tiszteletére gróf *Hadik Béla* főispán még aznap ebédet adott, melyen *Herczeg Ferenc* kívül városunk több társadalmi előkelősége vett részt s a jeles író rokonszenves és őszinte óvációkban részesítették. Este 6 órakor a „Kazinczy-kör” háziestélye vette kezdetét, melynek fénypontja a közkedvelt

író felolvasása volt. A diszestélyt a színházban diszeloadás követte az író tiszteletére, melyen az ünnepelt a színházat egészen megtöltő közönség részéről: rokonszenves és őszinte érdeklődés fogadta. A színházi estét a vármegyeházán fényes bankett, majd a hajnali órákig tartó tánc követte. A mindenkitől szeretettel fogadott író tiszteletére az elutazás napján dr. *Ferenczy Elek* cs. és kir. kamarás a „Kazinczy-kör” főtájkára is adott ebédet, melyen Herczeg Ferencet több toasztban éltették s valóságos ünneplésben részesítették. Az ebéd bevégezése után az ebéden jelenlevők kikisérték az író a pályaudvarra s tőle a legszívélyesebb bucsúval váltak el, s azzal az óhaj-tással, hogy a koszorús író minél előbb eljőjön városunkba. Azzal az óhaj-tással bucsúzott el a jelen voltaktól Herczeg Ferenc is, hogy Sátoraljai-ujhely, melyben rövid idő alatt is kellemes emlékeket szerzett: minél előbb újra láthassa és üdvözölhesse. Nekünk is legőszintebben óhaj-tásunk, hogy ez minél előbb valóra váljon.*

Tanügyi kinevezések. *Petreczky Péter* csepei okleveles kántortanító Csertészre kántortanítóul, — *Matyeczko Kornélia* tanítójelölt Gorondra ideiglenes tanítónőnek, — és *Nevim Béla* okleveles tanító Kőporubára rendes tanítónak kinevezettek.

Uj szertári főnök. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Bárany Gyula* miskolczi máv. hivatalnokot a sátoraljai-ujhelyi szertár főnökévé nevezte ki; — *Balikó Dezső* helybeli szertári hivatalnokot pedig Miskolcra helyezte át.

A „Zempléni vármegyei Kazinczy-kör” újabb estélye. A „Kazinczy-kör” f. hó 5-ikén, szombaton új házi-estélyt tart „kuruc-estély” címmel. Az estélynek még jelenleg nem teljesen megállapított programját legközelebbi számunk hozza.

A tél. A november hónap vége felé végre megemberelte magát. Vasárnap reggelre bevonta szép fehér hólepelrel ezt a télnek induló világot. A merre a szem tekintett, mindenütt frissen hullott havat látott s a sűrű hópihéek egész délelőtt, sőt a délutáni órákban is egyre szállingóztak s aztán szürke fellegek gyűltek össze fölötünk, hűvösre is fordult az idő, úgy, hogy a legfiatalabb időjósok is megéreztek, hogy most már tél lesz. A tartós havazás láttára bérkoesisaink is előszedték a lomtárban heverő szánkákat és vasárnap már esilengelő lovak száguldottak végig az utcán a szánkókkal. Házi poétánkat, a hangulatos sorok ifju mesterét fel is kértük, énekelje meg nekünk a nagy hőesést. „Erről a nagy hóról nem érdemes írni semmit, ahogy jött, úgy el is olvad. Aki ezen a havon akar szánkázni, annak csak ma lesz reá ideje. Híletett szívvel jösolem” — szólott és nem írt róla.

András estéje. Tegnapelőtt volt András estéje. Misztikus zománeu, leányos babonák évfordulója. Az egész ország leánynepe buzgó hívője András estéjének ilyenkor szokás ölmot önteni. A kiöntött ólom alakjából igyekeznek aztán kitalálni, hogy ki és milyen lesz „ő” és a jövő. Az ölmot öntésen kívül még számtalan ártat-

* Magáról a „Kazinczy-kör”-i estélyről, amelyen Herczeg Ferenc mindenkit elragadó és otletektől színporkázó felolvasást tartott, valamint a Komjáthy társulatnak az író tiszteletére rendezett színházi diszeloadásáról lapunk más helyén számolunk be.

lan babonás szokás fűződik az András estéhez, melyet olyan kíváncsian vártak a lányok.

Esküvő. *Orosz József* munkácségyházmegyei gör. kath. pályavégzett növendékpap örök hűséget esküdött *Novák János* zempléni-dubrókai gör. kath. lelkész leányának, *Annuskának*. Az esketési szertartást *Jaczkovics Mihály* szentszéki tanácsos, alapítványi pénztáros végezte.

Közeleg a Mikulás. Lám a kereskedővilág szorgalmasan lapozgatja a kalendáriumot. Vannak ünnepeink, amelyeket a kirakatok hirdetnek jó előre, nehogy a vevők a velők összeköttetésben levő, családi jellegű megjelentésekről megfélekedzenek. Ilyen Szent Miklós püspök napja is, amelytől már csak néhány nap választ el s amelyre már figyelmeztetnek bennünket a cukrászok és játékereskedők kirakatai, melyekben fess glédába állítva pirosalanak a különböző nagyságu sóprós krampuszok s vattaszakállas Mikulások. Az iskolákból hazatérő gyermekcsereg élénk csoportokat alkot az üzletek előtt s néma áhitattal tippeli ki magának azt a piros bábut, amelyet leginkább szeretne látni eszmáeszkájában, ha vásárlaphoz egy hétre odaszalad az ablakhoz, hogy megnézze, mit is hozott hát a Mikulás?

Névmagyarosítás. *Dauscher* Miklós főmérnök, a helybeli kulturális mérnökségi hivatal-főnöke úgy a saját, valamint gyermekei vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel *Dános-ra* változtatta.

Halálozás. *Rónai Mór* helybeli ruhakereskedő november hó 30-án tüdőlob következtében 35 éves korában elhunyt. A fiatal, rokonszenves kereskedő halálának híre általános részvétet keltett a városban. Elhunytát ifju neje *Klein Anna* gyászolja. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

Ismét öngyilkosság. Az élettel ismét könnyen számolt le egy nős, családos ember vasárnap virradóra. A rendőrség egyik zárkájában, hová ittas állapota miatt bekísérték, fölakasztotta magát. *Selmezi János* sátoraljai-ujhelyi származású asztalost szombaton este hozták a rendőrséghez azzal a szándékkal, hogy kijózanodása után hazabocsátják. Bekísértetése után azonban értesítették nejét, aki betegsége miatt nem jöhetett érte. A szegény asszony még szombat dél óta várta urát az orvos-sággal, melyet 11 korona néhány fillérral megtaláltak nála. A helyett, hogy az orvos-sággal hazatért volna, másfelé vette utját és annyira leitta-sodott, hogy az utcáról kellett fel-szedni és a rendőrkapitánysághoz behozni. Az öngyilkosságot ebben az állapotában, az éjjelutáni órákban követhette el. Egy vele volt társa hallotta is a zuhanást, le is oldotta a nyakáról a zsinogot és nadrágszíjat, melyet egy harmadik alvó társáról oldott le, de annyira megijedt, hogy a zárkában alvókat nem merete felkölteni. Hajnalban, mikor haza akarták bocsátani és az ajtót megnyitották, *Selmezi János* az ajtó mögött féloldalt fekve, élettelenül találták. Nyomban előhívták dr. *Stern Armin* városi alorvost, aki már csak a beállott halált konstataálta. Az esetről az öngyilkos nejét is értesítették s azután az öngyilkos ember hulláját családja lakására szállították. Neje és két árvája siratja a szerencsétlen véget ért családfőt.

Nyilatkozat a „Felsőmagyarországi Hírlap”-nak. E lap november 25-iki számában utjolak jónak látta erkölcsbírói szerepre vállalkozni velem szemben. Hát kijelentem, hogy ezt a jogát egyáltalán el nem ismerhetem; nem pedig azért, mivel föllépése nagyon is magán viseli a párt-

politikai gyűlölet és üldözés, no meg a felekezeti elfogultság és gőg bélyegét; ennél fogva tendenciózus vádjait, mint alaptalanokat, ezáltal is visszautasítom és sértő kifejezéseire többé nem reflektálok. *Kádár János*.

Árlejtés az épülő kórház berendezésére. Ma délelőtt tartották az árlejtést az épülő zempléni vármegyei kórház belső berendezésére a vármegyeházán. Ebből az alkalomból a vármegyeház nagyterme szokatlan képet mutatott a szemlélőnek. Kórház-berendezések, ágyak, kórházi felszerelések nagy zömét halmozták fel ott az árlejtésen résztvevők, úgy, hogy a megyeház közgyűlési terme egy kórházi helyiség benyomását tette. Arra azonban döntés még ez ideig nem történt, hogy a kórházi berendezések szállításával melyik pályázó leendő megbízva.

Templomszentelés Borsiban. A borsii ev. ref. leányegyház eskély számu hívei — mint tudósítók írja — november hó 29-én ülték meg újított templomuk felszentelő ünnepét. A történelmi emlékezetességű régi templomban, amelyet *II. Rákóczi Ferenc* a nagy fejedelem bőkezűsége építtetett, *Kozma Antal* m. jesztzebi ev. ref. lelkész s tanácsbíró avatott és lelkes egyházi beszédében ékesszólóan hirdette a protestantizmus három nagy igéjét: a vallásosságot, a hazaszeretetet és a felekezeti türelmességet: megemlékezve a nagy fejedelemről akinek dicső neve maga a hazaszeretet és felekezeti türelmesség élő igéje lesz minden magyar ajkán, mig magyar él. A lélekemelő beszéd és felavatás után *Kocsis István* gondnok vendégszerető házánál folyt tovább az ünneplés, ahol a megjelent vendégek toasztjai elismeréssel adóztak a híveknek szép törekvésükért s különösen pedig *Kozma Gedeon* szőlőseki ev. ref. lelkész és *Kocsis István* gondnoknak a templom felújítása körül kifejtett fáradhatatlan és nagyérdemű tévékenységükért.

Egy akrobata-társaság mutat-tatja két estén át kitűnő mutatvány-nyaival a közönséget, a Friss-féle étteremben. A társaságnak van két ügyes táncosnője is. Ma utolsó elő-adásukat tartják, amelyre felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

Leszakadt menyezete. A *Rose* József tulajdonát képező *Rákóczy-utcai 777.* számu házában *Krémer Miksa* albérlő lakásának menyezete folyó hó 30-án délelőtt fél 12 órakor leszakadt, mely kevésbé mult, hogy halálos kimenetelű szerencsétlenségnek nem lett okozója. *Krémer Miksának* az emeletes ház nyugati részén van lakása. Az utcára szolgáló szoba menyezetének az a része, ahol az ágyak állanak, szakadt le. A véletlennek köszönhető, hogy a kritikus pillanatban senki sem volt a szobában, mert a leszakadt gerendák a nagyobb mennyiségű téglákkal és törmelékkel nagy szerencsétlenséget okoztak volna. A szoba butorzata, különösen az ágyak annyira megrongálódtak, hogy teljesen hasznavehetetlenekké váltak. A leszakadás következtében a szomszédos, özt. *Hercz Kálmán* által lakott szoba menyezete is megrongálódott, valamint a *Deutsch Herskó* lisztkereskedésének menyezete is megrepedezett. A délután folyamán tartotta meg *Schmidt Lajos* rendőrkapitány az építési szak-értők és érdekeltek jelenlétében a helyszíni szemlét, mely alkalommal a megrongálódott épületet alapos vizsgálat tárgyává tették. Megállapították, hogy e menyezet leszakadását a falba helyezett négy fenyőfa-gerendának korhadat állapota okozta. A gerendák annyira korhadtak voltak, hogy saját súlyuknál fogva szakadtak le. A veszélyeztetett szobában azok a gerendák is, melyek le nem szakadtak, továbbá a délkeleti nagy szoba

Sirolin

Á legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti czzeggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyészeti gyár **BASEL (Svájcz.)**

hatója, de 5 nála népszerűbb író az asszonykép szemében ma nincs. A szombati est igazi hatásáról tehát csak ők tudnának *mindent* elmondani. Biztosra is veszem, hogy ugy maguknak meg is öröközték a szombati felolvasást; ott, azokban a bárszonyfedelű, káposz kenyvesekében, amiket Timár Terka nyomán nem egy kiskorú tagja vezet a mi irodalmi körünknek, meg azokban a sokat mondó pillantásokban, amikkel *asszonyaink* honorálták egymás között azokat az „apró igazságokat”, amelyekben az 6 titkos gondolatokról mutatott be egy pár remek mozaik-szemét Herczeg Ferenc.

De hát térjünk át az est lefolyására.

Az a hír, hogy a „Kazinczy-kör” szombati estjén Herczeg Ferenc fog felolvasni, a szó szoros értelmében lázassá tette az érdeklődést. Program szerint 6 órakor kezdődött volna a házi estély, de már felhatkor zsúfolásig megtelt a vármegyeház nagyterme. Akik később érkeztek, pedig csak úgy tódult a teremdek szép asszony és szép leány, no meg a *hátterbe szorult* férfi nép, alig bírtak már a mellék termekben is helyhez jutni.

A program első száma szavallat volt. Spillenbergek Sárka szavalt *Roboz Agnest*, Kiss József ösmert szép költeményét, az 6 szokott művészi előadásával.

Utána következett a *Herczeg Ferenc* felolvasása. Herczeg Ferencet, az író a mi közönségünk csak oly jól ismeri, mint széles e hazának egész olvasóközönsége. Jól mondta — később a banketten — *Thuránszky László*, hogy esőndes vasárnap délutánokon még a legbékésebb házaspárok is majdnem hajba kapnak, hogy ki olvassa előbb a Herczeg Ferenc újságját; de Herczeg Ferencet, a felolvasót, bizony mi még nem ösmertük. Egy cseppet sem túlozunk tehát, ha ismétljük, hogy valóságos „febris litteraturae” ült ki az arcokra és gyúlt ki a szemekben, mikor Herczeg megjelent a felolvasó pódiumon. És Herczeg hozzáfogott a felolvasáshoz. Ötleteket, megfigyeléseket olvasott fel, „Apró igazságok” címmel. Csupa szellem, csupa elmésség volt minden egyes mondanása, amelyeket Herczeg esodálatos művészi formában tudott öltöztetni. Mondani sem kell, hogy a hatás minden mondat után fokozódott és frenetikus tapsban és éljenzésben tört ki, mikor a felolvasás véget ért.

Nehéz szerepre válkoztak azok, kik a program ezután következő számaikat adták elő. Herczeg Ferenc után még érdeklődést és tetszést kelteni nem mindennapi vállalkozás: már magáért a vállalkozásért is előismerés illeti tehát öv. *Vitéz Béla* urnót és *Csörgheó István* urat, kik az estély zenei részét tették élvezetessé.

HIREK.

— **Herczeg Ferenc Sátoraljauhelyben.** Folyó év november hó 28-án a déli vonattal érkezett meg városunkba *Herczeg Ferenc*, a Petőfi Társaság nagynevű alelnöke, hogy a „Zemplénavarmegyei Kazinczy-kör” háziestélyén felolvasást tartson. Az ünnepelt író tiszteletére gróf *Hadik Béla* főispán még aznap ebédet adott, melyen *Herczeg Ferenc* kívül városunk több társadalmi előkelősége vett részt s a jeles író rokonszenves és őszinte óvációkban részesítették. Este 6 órakor a „Kazinczy-kör” háziestélye vette kezdetét, melynek fénypontja a közkedvelt

író felolvasása volt. A diszestélyt a színházban díszelőadás követte az író tiszteletére, melyen az ünnepeltet a színházat egészen megtöltő közönség részéről: rokonszenves és őszinte érdeklődés fogadta. A színházi estét a vármegyeházán fényes bankett, majd a hajnali órákig tartó tánc követte. A mindenkitől szeretettel fogadott író tiszteletére az elutazás napján dr. *Ferenczy Elek* cs. és kir. kamarás a „Kazinczy-kör” főtitkára is adott ebédet, melyen Herczeg Ferencet több toasztban éltették s valóságos ünnepelésben részesítették. Az ebéd bevégezése után az ebéden jelenlevők kikisérték az író a pályaudvarra s tőle a legszívélyesebb búcsúval váltak el, s azzal az óhaj-tással, hogy a koszorus író minél előbb eljőjön városunkba. Azzal az óhaj-tással búcsúzott el a jelenvoltaktól Herczeg Ferenc is, hogy Sátoraljauhelyt, melyben rövid idő alatt is kellemes emlékeket szerzett: minél előbb újra láthassa és üdvözölhesse. Nekünk is legőszintébb óhaj-tásunk, hogy ez minél előbb valóra váljon.*)

— **Tanügyi kinevezések.** *Petreczky Péter* csepei okleveles kántortanító Csértészre kántortanítóul, — *Matyeczko Kornélia* tanítójelölt Görondra ideiglenes tanítórnőnek, — és *Nevim Béla* okleveles tanító Kőporubára rendes tanítóknak kinevezettek.

— **Uj szertári főnök.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Bárány Gyula* miskolci máv. hivatalnokot a sátoraljauhelyi szertári főnökévé nevezte ki; — *Balikó Dezső* helybeli szertári hivatalnokot pedig Miskolcra helyezte át.

— **A „Zemplénavarmegyei Kazinczy-kör” újabb estélye.** A „Kazinczy-kör” f. hó 5-ikén, szombaton új háziestélyt tart „kuruc-estély” címmel. Az estélynek még jelenleg nem teljesen megállapított programját legközelebbi számunk hozza.

— **A tél.** A november hónap vége felé végre megemerte magát. Vasárnap reggelre bevonta szép fehér hólepellet ezt a télnek induló világot. A merre a szem tekintett, mindenütt frissen hullott havat látott s a sűrű hópihéek egész délelőtt, sőt a délutáni órákban is egyre szállingóztak s aztán szürke fellegek gyűltek össze fölötünk, hűvösre is fordult az idő, úgy, hogy a legfiatalabb időjósok is megérezték, hogy most már tél lesz. A tartós havazás láttára bérkoecsisaink is előszedték a lomtárban heverő szánkákat és vasárnap már esilingelő lovak száguldottak végig az utcán a szánkókkal. Házi poétánkat, a hangulatos sorok ifju mesterét fel is kértük, énekelje meg nekünk a nagy hőesést. „Erről a nagy hóról nem érdemes írni semmit, ahogy jött, úgy el is olvad. Aki ezen a havon akar szánkázni, annak csak ma lesz reá ideje. Ihletett szívvel jószolom” — szólott és nem irt róla.

— **András estélye.** Tegnapelőtt volt *András estélye*. Misztikus zománeu, leányos babonák évfordulója. Az egész ország leánynepe buzgó hívője *András estélyének*. Ilyenkor szokás ölmöt önteni. A kiöntött ölom alakjából igyekeznek aztán kitalálni, hogy ki és milyen lesz „6” és a jövő. Az ölomöntésen kívül még számtalan ártat-

* Magyaról a „Kazinczy-kör”-i estélyről, amelyen Herczeg Ferenc mindenkit elragadó és ötletektől szíporakzó felolvasást tartott, valamint a Komjáthy társulatnak az író tiszteletére rendezett színházi díszelőadásáról lapunk más helyén számolunk be.

lan babonás szokás fűződik az *András* estélyhez, melyet olyan kíváncsian vártak a lányok.

— **Esküvő.** *Orosz József* munkácsyegyházmegyei gör. kath. pályavégzett növendékpap örök hűséget esküdött *Novák János* zemplén-dubrókai gör. kath. lelkész leányának, *Annuskának*. Az esketési szertartást *Jaczkovics Mihály* szentszéki tanácsos, alapítványi pénztáros végezte.

— **Közeleg a Mikulás.** Lám a kereskedővilág szorgalmasan lapozgatja a kalendáriumot. Vannak ünnepeink, amelyeket a kirakatok hirdetnek jó előre, nehogy a vevők a velők összeköttetésben levő, családi jellegű meglepetésekről megfeledkezzenek. Ilyen *Szent Miklós* püspök napja is, amelytől már csak néhány nap választ el s amelyre már figyelmeztetnek bennünket a cukraszok és játékkereskedők kirakatai, melyekben fess glédába állítva pirosnak a különböző nagyságú söprös krampuszok s vattaszakállas Mikulások. Az iskolákból hazatérő gyermekcsereg élénk csoportokat alkot az üzletek előtt s néma áhitattal tippeli ki magának azt a piros bábut, amelyet leginkább szeretne látni eszímáskájában, ha vasárnaphoz egy hétre odaszalad az ablakhoz, hogy megnézze, mit is hozott hát a Mikulás?

— **Névmagyarosítás.** *Dauscher Miklós* főmérnök, a helybeli cultur-mérnökségi hivatal-főnöke úgy a saját, valamint gyermekei vezeték nevét belügyminiszteri engedéllyel *Dános-ra* változtatta.

— **Halálozás.** *Rónai Mór* helybeli ruhakereskedő november hó 30-án tüdőlob következtében 35 éves korában elhunyt. A fiatal, rokonszenves kereskedő halálának híre általános részvétet keltett a városban. Elhunytát ifju neje *Klein Anna* gyászolja. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

— **Ismét öngyilkosság.** Az élettel ismét könnyen számolt le egy nős, családos ember vasárnap virradóra. A rendőrség egyik zárkájában, hová ittas állapota miatt bekisérték, fölakasztotta magát. *Selmezi János* sátoraljauhelyi származású asztalost szombaton este hozták a rendőrséghez azzal a szándékkal, hogy kijózanodása után hazabocsátják. Bekisértetése után azonban értesítették nejét, aki betegsége miatt nem jöhetett érte. A szegény asszony még szombat dél óta várta urát az orvossággal, melyet 11 korona néhány fillérrel megtaláltak nála. A helyett, hogy az orvossággal hazatért volna, másfelé vette útját és annyira leittasodott, hogy az utcáról kellett felszedni és a rendőrkapitánysághoz behozni. Az öngyilkosságot ebben az állapotában, az éjjelutáni órákban követhette el. Egy vele volt társa hallotta is a zuhanást, le is oldotta a nyakáról a zsinogét és nadrágszíjat, melyet egy harmadik alvó társáról oldott le, de annyira megijedt, hogy a zárkában alvókat nem merte felköltetni. Hajnalban, mikor haza akarták bocsátani és az ajtót megnyitották, *Selmezi János* az ajtó mögött féloldalt fekvé, élettelenül találták. Nyomban előhívták dr. *Stern Armin* városi alorvost, aki már csak a beállott halált konstatálta. Az esetről az öngyilkos nejét is értesítették s azután az öngyilkos ember hulláját családja lakására szállították. Neje és két árvája siratja a szerencsétlen véget ért családfőt.

— **Nyilatkozat a „Felsőmagyarországi Hírlap”-nak.** E lap november 25-iki számában ujlak jónak látta erkölcsbírói szerepre vállalkozni velem szemben. Hát kijelentem, hogy ezt a jogát egyáltalán el nem ismerhetem; nem pedig azért, mivel föllépése nagyon is magán viseli a párt-

politikai gyűlölet és üldözés, no meg a felekezeti elfogultság és góg bélyegét; ennél fogva tendenciózus vádjait, mint alaptalanokat, ezáltal is visszautasítom és sértő kifejezéseire többé nem reflektálok. *Kádár János*.

— **Árlejtés az épülő kórház berendezésére.** Ma délelőtt tartották az árlejtést az épülő zemplénavarmegyei kórház belső berendezésére a vármegyeházán. Ebből az alkalomból a vármegyeház nagyterme szokatlan képet mutatott a szemlélőnek. Kórházberendezések, ágyak, kórházi felszerelések nagy zömét halmozták fel ott az árlejtésen résztvevők, úgy, hogy a megyeház közgyűlési terme egy kórházi helyiség benyomását tette. Arra azonban döntés még ez ideig nem történt, hogy a kórházi berendezések szállításával melyik pályázó leend megbízva.

— **Templomszentelés Borsiban.** A borsii ev. ref. leányegyház esekély számu hívei — mint tudósítónk írja — november hó 29-én ülték meg újított templomuk felszentelő ünnepét. A történelmi emlékezetességű régi templomban, amelyet *II. Rákóczi Ferenc* a nagy fejedelem bőkezűsége építtetett, *Kozma Antal* m. jesztrebi ev. ref. lelkész s tanácsbíró avatott és lelkes egyházi beszédében ékesszólóan hirdette a protestantizmus három nagy igéjét: a vallásosságot, a hazaszeretetet és a felekezeti türelmességet: megemlékezve a nagy fejedelemről a kinek dicső neve maga a hazaszeretet és felekezeti türelmesség élő igéje lesz minden magyar ajkán, míg magyar él. A lélekemelő beszéd és felavatás után *Kocsis István* gondnok vendégszerető házában folyt tovább az ünnepelés, ahol a megjelent vendégek toasztjai elismeréssel adóztak a híveknek szép törekvésükért s különösen pedig *Kozma Gedeon* szőlőskői ev. ref. lelkész és *Kocsis István* gondnoknak a templom felújítása körül kifejtett fáradhatatlan és nagyérdemű tévékenységükért.

— **Egy akrobata-társaság mulattatja két estén át kintűn mutatványaival a közönséget, a Friss-féle étteremben.** A társaságnak van két ügyes táncosnője is. Ma utolsó előadásukat tartják, amelyre felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

— **Leszakadt menyezete.** A *Rose József* tulajdonát képező *Rákóczy-utcai 777.* számú házban *Krémer Miksa* albérlő lakásának menyezete folyó hó 30-án délelőtt fél 12 órakor leszakadt, mely kevésbe mult, hogy halálos kimenetelű szerencsétlenségnek nem lett okozója. *Krémer Miksának* az emeleti ház nyugati részén van lakása. Az utcaira szolgáló szoba menyezetének az a része, ahol az ágyak állanak, szakadt le. A véletlennek köszönhető, hogy a kritikus pillanatban senki sem volt a szobában, mert a leszakadt gerendák a nagyobb mennyiségű téglákkal és törmelékkel nagy szerencsétlenséget okoztak volna. A szoba butorzata, különösen az ágyak annyira megrongálódtak, hogy teljesen hasznavehetlenekké váltak. A leszakadás következtében a szomszédos, öv. *Hercz Kálmán* által lakott szoba menyezete is megrongálódott, valamint a *Deutsch Herskó* lisztkereskedésének menyezete is megrepedezett. A délután folyamán tartotta meg *Schmidt Lajos* rendőrkapitány az építési szakértők és érdekeltek jelenlétében a helyszíni szemlét, mely alkalommal a megrongálódott épületet alapos vizsgálat tárgyává tették. Megállapították, hogy e menyezete leszakadását a falba helyezett négy fenőfa-gerendának korhadat állapota okozta. A gerendák annyira korhadtak voltak, hogy saját súlyuknál fogva szakadtak le. A veszélyeztetett szobában azok a gerendák is, melyek le nem szakadtak, továbbá a délkeleti nagy szoba

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantl czzéggel legyen ellátva,

F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyészeti gyár **BASEL (Svájcz.)**

és a szomszédos kis szoba fölött lévő menyezeti gerendái is annyira korhadt állapotban vannak, hogy fadúccokkal kellett sürgősen alátámasztani. Nagyobb szerencsétlenség elkerülése végett az összes korhadt gerendákat ujjakkal fogják fölcserélni. Közvetetlen veszély — a szakértők véleménye szerint — nem fenyegeti a lakókat.

— **Kigyuladt elárúsító-bódé.** *Hatvani* Gyulánának a napi-piacon lévő 40. számú árúbódéja múlt hó 28-án kigyuladt. Az arra járók a tüzet idejekorán észrevették és mielőtt nagyobb kárt okozhatott volna, — beoltották. A tűz úgy keletkezett, hogy a bódé bérlelője hamut öntött az egyik sarokba és nem vette észre, hogy közte parázs is volt. Ettől a bódében felhalmozott égő anyag tüzet fogott. A kár jelentéktelen.

— **Óvó és tankötelesek összeírása.** A hivatalos lap tegnapi száma *Berzeviczy* Albert kultuszminiszternek egy igen üdvös rendeletét közli. Az óvó és tanköteles gyermekek összeírásáról szól, amelynek természetes folyamánya lesz a tankötelezettség teljesítésének ellenőrzése is. A régi utasítást az új kultuszminiszter részletesen módosítja.

— **Versenydíjak Sátoraljaújhelyben.** *Házlebontás.* A Kazinczy-utca 140—144 sz. házak lebontása, az ebből nyerendő anyagok eladása és elfuvarozására ajánlatok dec. hó 15-ig a törvényszéki elnökhöz. Feltevések az iradaigazgatónál. Bánatpénz 600 kor. — *Korlátok és kerékvetők felállítására.* Előirányzat az erdőbénye — aranyosi közuton lévő 190. sz. korlát, a tokaj—tarczali közút 10—11 km. szakaszán 102 db kerékvető és a homonna—szinna—baligródi közuton 200 db kerékvető és 165 m. korlát felállítására 2054 kor. Bánatpénz 5%. Ajánlatok nov. 30-ig a sátoraljaújhelyi államépítészeti hivatalhoz.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udvari fényképezészek helybeli műtermékben december hó 13-án (vasárnap) és 14-én (hétfőn) d. e. 9-től 12-ig; és du. 2—5-ig fognak felvételeket eszközölni.

SZÍNHÁZ.

„A Gyurkovics lányok.”

(Előadták a sátoraljaújhelyi városi színházban a *Herczeg* Ferenc tiszteletére rendezett díszelőadáson 1903. november hó 28-án a szerző jelenlétében.)

— nov. 28.

Unnepünk volt ma. A hétköznapok szürke sablonjától messze elűtönnepünk. Színházunk a magyar irodalom egyik kiváló vezérének tisztelte falai között ez estén. *Herczeg* Ferenc az alkalomból eredőleg, hogy a „Zemplénmegyei Kazinczy-kört” látogatta meg, nem maradt hűtlen Thália istenasszonyhoz sem. Eljött szeretetteljes hódolatát kedves műzsájának a mi kultur-templomunkban is bemutatni. Természetes, hogy ez a mi színi közönségünknek is nagy ünnepe volt. Hogyne, hiszen kedvence: a kiváló zseniálítású *Herczeg* Ferenc jött el hozzá, hogy egyik mesteri alkotását a mi közönségünk körében, azzal együtt élvezze végig.

A hölgyek szebbnél-szebb esti öltözékekben jelentek meg s az urak is ünnepi mezt öltöttek az alkalomra. A sok pazar toalet, kaiser és smoking tarka vegyülete egészen fővárosi szint kölcsönözött az ünneplő színháznak. Pardon! Nem jól mondtuk. Csak fővárosi külsőt. Csak a külseje volt a megjelent közönségnek fővárosi jellegű. Belül azonban nem. Mert a mi közönségünk a fővárosival ellentétben megtartotta azt a jó vidéki melegséget és leplezetlen érdeklődést, amelyet ott a „blazirt előkelőség”-nek nevezett modern nyavalya vált fel. A mi publikumunk nem találta illetlen nyárspolgáriasságnak, ha a lelke szerint, féktelenül ünnepli azt a kiváló író, aki szeretetét fényes tehetség-

vel és nagybecsű alkotásaival már oly annyira kiérdemelte.

Amint megjelent *Herczeg* főispánunkkal, *Hadik* Béla gróffal a részükre fentartott első emeleti nagy páholyban, bizony feléje szegződött valamennyi láteső. És nézték lelkesülten, meleg tekintetükkel mintegy átölelve ő-t.

Közben megindult az érdeklődés által okozott kérdések és reflexiók egész áradata. „Az a szőke *Herczeg*, aki a főispán jobbán ül?” „Milyen szép ember.” „És milyen fiatal.” „Szinte hihetetlen, hogy valaki ilyen fiatalon ekkora hírnévre tegyen szert.” „Mekkora értelem sugárzik ki a szeméből.” „Nős már?” „Nőtlen?” „Ah! Százat merünk egy ellen tenni, hogy e kifejezett gondolatokon kívül a jelenvolt leányok valamennyiének fűrtös fejcsékjében ott motoszkált titkon „a Gyurkovics lányok” elmés refrénje némi változattal, t. i. óhajto módban: oh! ha beszélné a mamával.

Es ez a meleg érdeklődés az egész előadáson végig kísértte. Az egyes felvonások végén szünni nem akaró tapsra verődtek össze a kis kacsók és tenyerek és felzúgott orkán-szerűleg az „éljen” és „szerző” vegyülete. Amde a szerző csak páholyából kihajolva, mosolyogva köszönte meg a zajos óvációt, de a lámpák előtt nem jelent meg. Pedig a minden felvonás végén megújuló tetszésnyilvánítás mind követelőbben lépett fel. Színészeink alig győztek hajlongani a fel-felgördülő függöny előtt e hosszú hivatások és óvációk alatt.

Magáról a darabról talán felesleges is szólnunk. Ugy hisszük, hogy speciális zseni-világunk eme hű tükrét minden intelligens ember ismeri már. A mi színpadunkon sem ezuttal került először színre. Már többször volt alkalmunk e helyütt „A Gyurkovics lányok”-ról a legteljesebb elismerésünket kifejezni.

Még az előadásról néhány szót. Ugy látszik a közönség meleg kedélye színészeinkre is átragadt. Csupa kedv, csupa elevenség volt valamennyi. Csak úgy gördült a darab, hogy gyönyörűség volt nézni. Kiválóan alakítottak mindannyian. *Fai* pazarul előkelő s amellet gyönyörű *Katinka* volt, *Kelemen* kellemes *Sári*, *Bartháné* kedves és szép *Ella*, *Takács* a temperamentumos *Mici*, *Breznai* a Gyurkovicsné szerepében kifogástalanul hűek voltak. Nagy bravúrral adta *Komjáthy* Radványit, akinek *Fai*-val együtt lejtett esárdás-kettőse külön elismerést érdemel. *Palásthy* Horkaija, *Odry* Sándorffyja, *Czobor* Gidája, *Nagy* Jankója szintén méltó módon illeszkedtek a nagyszerű keretbe.

Bizony, bizony szép ünnepe volt ez.

— **** A szobaleány.** (Bemutató előadás f. évi november hó 29-én Sátoraljaújhelyben a városi színházban.) *Bilhaud* és *Hennequin* három felvonásos bohózatát mutatták be színészeink *Merei* (Merkl) *Adolf* fordításában nov. hó 29-én. A három felvonásos bohózat nevetetté volta dacára is végtelenül sovány és tartalmatlan meséjé. A finom comicum helyett a legvastagabb drasticum nevetetti meg akaratlanul is a nézőt s a szerzők a jóízű és aesthetika ellen a darabban lépten-nyomon vétenek, csakhogy bevezethessék az olvasót a bohózat miliójébe s elérhessenek valamelyes, muló hatást. Értéke, magasabb értéke a darabnak nincs, hiszen sokszor a legegyszerűbb követelményeknek sem felelnek meg a szerzők. Azonban a darabban van egy pár jó szerep, amit ha ügyesen kiaknáz a színész: számíthat közepes sikerre. Ilyen a *Vági* *Richard* szerepe, mint *Lebrunois*. *Vági* nagy gonddal játszott, sok helyen a tökéletességig hűen az író intencióihoz, de nagyon sokszor alakitott természetellenesen s valószínűtlenül. Így pl.: „felre-beszéleseit” oly kiáltozva adta elő, elragadtatva a hévtől, amely egyenesen kirívó. Sőt

voltak helyek, melyeket túlzásai tetek élvezhetetlenné; ámde e hibák nem gyengítik azt a vélekedésünket, hogy *Vági* R., ha még több színpadi routint nyer, nagyon hasznavehető és intelligens tagja leend a társulatnak. *Odry* *Lavrette* szerepében játszott a töle megszokott ügyességgel. *Komjáthy* *Legris* szerepében nyújtott jóízű alakítást, csakhogy úgy látszik a partnereinek szokatlan a comicus mezben, mert miatta elnevettek a jelenések nagy részét. Excellált és vezetett ebben *Takács* *Mariska*, aki egyébként egyikét adta azon gondos alakításoknak, melyek őt a társulat kiváló erőjévé teszik. Azonban a szereplőkön nevetni nem a színész, de — véleményünk szerint — a közönség feladata lenne. *Bartháné* *Louise* epizód szerepét tette élvezetessé, hogy úgy mondjam: azzá „gyurta át”, mert maga a szerep különben kicsiny és tartalmatlan. *Várady* *Jolán*, mint *Francois* nyílt színen kapott tapsokat, a mit itt mi örömmel nyugtáztunk neki. A többi szereplők kifogástalanul illeszkedtek be a darabnak a főszereplők által körvonalozott keretbe.

— **Es ezzel a négy előadással egyidőre újra esend és nyugalom borul Thália sátoraljaújhelyi esarnokára s előreláthatólag csak a jövő hónap második felében vetődik rá újra sugár.**

IRODALOM.

Dal. 3)

— *Bródy* *Mihály* fordítása. —

Tudok egy bájos vidéket,
En édesem, én kedvesem,
Elviszlek egyszer óda téged
A dal szárnyain sebesen.

A Gangesz himes partja mentén
Egy virágos kertet tudok,
Hol testvérkéjükért epedvén
Illatoznak a lótoszok.

Az ibolyácskák enyelegve
Néznak a csillagokra fel
Es egymásnak a rózsaberkek
Bűvös meséket mondnak el.

A gazellák okos csapatja
Szökdel, ugrándozik vígan
Es méltóságosan haladva,
Harsogva zúg a szent folyam.

Ledőlünk ott édes kettesbe'
A pálmafa lombja alatt
Es szerelembe', szivrepesve
Almodunk boldog álmokat . . .

Heine.

— **„Hullámok.”** Ezzel a címmel *Bródy* *Mihály*, a „Budapesti Napló” belső dolgozótársa, akinek mély érzésű költeményeivel lapunk hasábjain is találkozunk olvasóink: vers-kötetet ad ki, mely a karácsonyi könyvpiacon fog megjelenni. *Bródy* *Mihály* annál inkább is megérdemli a közönség meleg pártfogását, mert a mellett, hogy a fiatal poeta-nemzedék egyik elismert verselője s kiváló német és angol műfordítója: zempléni fiu is s az előtt, hogy Budapestre került, városunk volt a pátérija. A kötetben megjelenendő versek közül e szám „Irodalom” rovatában is közöljük egyik *Heine* műfordítását mutatóba. A kötet ára két korona és az előfizetési pénzek a szerző címére Budapestre küldendők, de lehet előfizetni lapunknál is a könyvre.

— **Révai Kalendárium 1904.** Az évről-évre megjelenő naptárak nagy tömegéből ez a kívül-belül magyar szellemű, színes köntösű, eleven kalendárium válik ki leginkább. Mint naptár

* Mutató *Bródy* *Mihály* „Hullámok” címmel megjelenendő kötetéből.

tár teljesíti ugyanazt a hivatást, hogy az idők mulandóságát jelzi, de egyuttal adja azt, a miből minden örökkévalóság forrása fakad: a nemzet szellemi kincsének a leltárát. A jelentős irodalmi alkotások tüzetes ösmertetése, *Ignótus*, *Marezáli* *Henrik*, dr. *Voinovich* *Géza*, *Salgó* *Ernő*, *Czakó* *Elemér* magvas eikkei, *Ambrus* *Zoltán*, *Eötvös* *Károly*, *Rákosi* *Viktor* elbeszélései és *Heltai* *Jenő* lendületes verse, ez képezi a naptári részen felül tartalmát a *Révai* *Kalendáriumnak*, melyet bárkinék ingyen küld meg a kiadóhivatalt: Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

KÖZGAZDASÁG.

— **Korai-, közepes és késői érésű tengeri.** A gazdaságoknak egyik legnehezebben eldönthető kérdését képezi az, hogy korai, közepes, illetve késői érésű tengeri termeljenek-e, s hogy akármelyiket is használják a három közül, melyik varietasra essék a választás. Alábbiakban megfelelően mindhárom kérdésre. Korai tengerit akkor kell termelni, ha földünk sekély, vagy ha bármily okból kényeszerítve vagyunk a vetés idejét május végére, illetve június első napjaira tenni. Sekély rétegű földön azért nem terem késői tengeri, mert az a legtöbb esetben még éimerét sem tudná kihányani. Közepes és későn érő tengerit pedig akkor termelhetünk, ha földünk mély rétegű s a vetés idejekorán eszkozölhető. A korai kukoricák közül különösen kettő érdemel említést, ugymint a székely tengeri és a csinkvántinó. A székely tengeri puha, a csinkvántinó kemény. A csinkvántinónak bár keményszemű: az az előnye, hogy a szárazságot igen jól elbirja s hogy korója tápdus; ellenben hátránya az, hogy esőve nagyon apró, s ezért szedése költséges és szaporatlan. A közepérésű kukoricák közül legkitünőbb az aleshuthi. Igen jónak bizonyult még a lapunyaki tengeri is, mint közepérésű tengeri, egyedüli hátránya az, hogy igen sok fattyuhajtást nevel. Figyelmet érdemlő közepérésű tengeri a florentini is, bár ez nem oly bőtermő, mint az előbbieik.

— *** Vetőmagvak.** (*Mauthner* *Ödön* tudósítása.) A lefolyt héten már számottevő vetőmagforgalom volt. *Vöröshermag.* A piac helyzete hirtelen megváltozott, mert az eladók kik a mult héten még tartózkodó álláspontot foglaltak el, az utóbbi napokban oly sok árut hoztak a piacra, hogy a kínálat a keresletet jóval túlszárnyalta. A külföld sem érdeklődik magyar vöröshermag iránt. Azonkívül a beérkező jelentések szerint oly vidékeken, a hol annakelőtte sohasem termeltek még vöröshermagot, a külföldnek ez évben meglehetősen, jó termése volt. Mindezen körülmények együttesen oly lanya irányzatot idéztek elő, hogy a lefolyt héten a forgalom igen nyomott hangulat mellett bonyolódott le és dacára a gyorsan csökkenő áraknak a kínált mennyiségnek legteljebb egy negyedrésze adatott el. Ezen lanya irányzatot a *Lucernmag* forgalom is megérezte a nélkül azonban, hogy ennek nagyobb árcsökkenés lett volna a következménye. A *takarmányrépamag* sem képez kivételt s az árak ismét estek. *Muharmag.* Egy nagyobb tétel legelsőrendű minőségű áru adatott el ab állomás. *Bükkönymag.* A kínálat lanya irányzat mellett igen élénk volt. A többi vetőmagféléknél a mai napig nem jelezhető árváltozás. *Jegyzések nyersáruért 50 kilonként Budapest:* *Vöröshere* 52—57 kor. *Lucerna* 54—60 kor. *Fehéhere* 65—70 kor. *Baltacim* 14—15 kor. *Thymotheus* 22—24 kor.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

B. Budapest. Levél is ment. Választ várok. Lehet, hogy találkozunk a napokban fenn.

— *G. B. F. Monok.* Illetőségi, születési, erkölcsi és iskolai bizonyítványt mellékeljen. Nem közölhető: Recenziók (cikkek.)

Kiadótulajdonos: **Éhlert Gyula.**

Nagy szerencse,

hogy a ruhaszabáshoz szükséges rajzolást nem kell tanulni,

de igazítható női derek-szabó-készülékkel mégis mindenki maga készítheti a divat szerint a derekat.

€ készülék minden testalkat számára szabályozható.

Minden kultur-államban védve és szabadalmazva van.

E készülék ára: **3 korona.**

Kapható a szabadalmazott készülék tulajdonosánál:
GUSCHELBAUER ANTALNÁL Sopronban.

Viszont elárúsítók jutalékot kapnak.

41583. sz.
IV. 903.

Sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság.

Árverési hirdetés.

A s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tétetik, hogy Zemplén-megye, bodrogközi járásban fekvő **Láca** község és **Battyán** község területén fizetendő bor-italadó, húsfogyasztási adó beszedési joga, az 1904. évi január hó 1. napjától 1904. évi december hó végéig terjedő időre, nyilvános árverések útján hasznóbérbe adják.

Az árverések a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében **1903. évi december hó 10. napján délelőtti 9 órakor** fognak megtartatni, s a mennyiben ezek az árverések eredményre nem vezetnek a 2-ik, esetleg 3-ik árverés a következő első, illetve második napon ugyanazon helyen és ugyanolyan órában fog megtartatni.

A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul:

	Lácza:
1. A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében	204 K. 45 fill.
a húsfogyasztási adó fejében	53 „ 22 „
	összesen: 257 K. 67 fill.

	Battyánra:
Boritaladó	184 K. 87 fill.
Húsfogyasztási adó	46 „ 16 „
az ital és fogyasztási adók fejében összesen:	231 K. 03 fill.

határozzatik meg.

2. Az árveréseken részt venni kívánók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár tizedrészét (10%-át) készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy pedig a fennálló szabályrendeletek értelmében bánatpénzzel elfogadható, a budapesti tőzsdén jegyzett arfolyammal, ha pedig ez a névértéken felül lenne, ez utóbbival számításba vehető egyéb értékpapírokban letenni.

Az árverések befejezése után a legkedvezőbb ajánlatot tevők esetleg tevő által bánatpénzzel letett összeg visszatartatik, a többi árverezők bánatpénze pedig legott visszaadatik, kivéve, ha a legkedvezőbb ajánlatnak eltagadása bármely okból kétes, mely esetben a következő legkedvezőbb ajánlatot tevő bánatpénze is visszatartatik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságoknál és pénzügyőri biztosságoknál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők. Sátoraljaujhely, 1903. évi november hó 28-án.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, azért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lúgnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legregebbébb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyebire használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

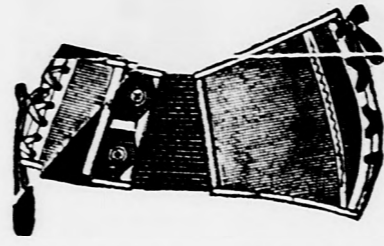
Czím:

Érmelléki első szőlőoltvány-telep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Eladó

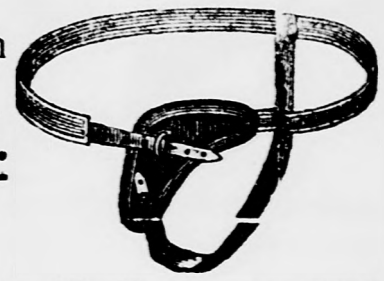
S.-a.-Ujhelyben, a Kossuth Lajos-utcán lévő 160. sz. ház. — Értekezhetni Isépy István ügyvéd irodájában.

SÉRVBEN SZENVEDŐK

forduljanak hozzám

teljes bizalommal.

30 évi tapasztalatom, melyet a külföld egnagyobb **Orthopaediai** és **kótszer** műhelyeiben szereztem, biztosítékot nyújt szakképességemről, hogy a legelavultabb sérveknél is segítek. — Készítek **kaskót, müfuzót, egyenes tartót, púpkötőt, mülábat, kezeket** stb.

Nagy raktár mindennemű betegápolási cikk és orvosi műszerekben, **irigátor, ágy tál, éjjeli closet, Bidet, tej sterilizáló készülék** Prof. Soxhlet szerint, valamint minden **Gummi áru.**

Valódi francia különlegességek discretio mellett.

— Keztyük saját gyártmány, mérték szerint is. —

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BLUMBERG S. E. keztyűs és műkötszerész
Kassa. főutca 91. szám.

MÉRLEG

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, mely a legkülönbélebb;

egyensúly, tizedes és százados mérlegek,
gabona-, marha- és hidmérlegek,

továbbá

hitelesített súlyok és űrmértékek

ábráit és árait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve.

➡ Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom. ➡

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST,

Fő-üzlet: VI., FONCIÉRE-PALOTA.

Gyár: VI., RÉVAY-UTCZA 16, saját ház.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál már
— fél pohár természetes —

IGMÁNDI

KESERŰ VIZ.

Reggelenként használva kitűnően beválik.

Kapható mindenütt, úgy a forrástulajdonos:
Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban,
üvege 50 fillér.

➡ Raktár: **HAZAI H.**

bél- és külföldi ásványviz-üzletében S.-A.-Ujhely.

